

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות ג.

עין משפט
נר מצוה

ו' א מ"א פ"א מהל' יבום
הלכה יט:

תוספות ישנים

[illegible]

לילידא מן אבין מן איתתא אחרת או מן אמין מן גבר אחרא ואע"ג דרשנין (לקמן ג.) מולדת בית וגו' בין אומותיים לאבין קיים בין שאומותיים לאבין הווא מ"מ אין מקרא יולא מידה פשוטו ולא היא בת שניה מק"ו הוא דילפת אל כלל אשה ויהי עפ"י בת שניה בת אשמו כדאשכחן בפ' ד' מיתות (סנהדרין ג.)

דלמו שיהי אשת אצוי הוא בכלל אשת אצוי וכת אשתו היכא דנכנסה לחופה ולא נבעלה נראה לר"י דחייב על כותה אע"ג דערות אשה וכתה לא תגלה כתיב דמשמע ביאה דקצרה הוא דלץ תלוי בביאה דהא לא מיחייב על כה ארוסתו אלמא בקידושין תליא מלתא ואין קצרה לומר דכתרוייהו תליא מלתא והא דלא מיחייב על כה ארוסתו כמו שפי' בקונטרס משום דאשה וכתה כתיב דמשמע לשון אישות מדלא כתב אם וכתה ומיהו כדפי' בריש נושא"ס האנוסה (לפני ד' טו.) מפרש הש"ס טעמא דאחריתא דערות שאר כתיב כה נשואין איכא שאר כגוןסין ליכא שאר: **דאמר רבא אמר ר' רב יצחק בר אבדימי.** יש מגיטין רב משום דרב יצחק בר אבדימי היה רב של רב דאמר פפרק כל הבשר (סולין דף קי. וסס) איכא תנא דלמנייה לרב כהל אחוי ליה לרב יצחק ע"ס אבדימי וצפי' (כירה פסח טז) א"ר יצחק בר אבדימי פסע אחת כסמי אחר רבי לבית המרחץ כו' ולא היה רבא בימיו דביום שמת רב יהודה נולד רבא צפ' בתרא דקידושין (ד' עב.) ואר"ת דע"כ גרסי' הכא רבא שהיה בר פלוגתיה דאבוי ואמר צפ' הנשפין (סנהדרין עו.) בתו מאלוסתו מנלן אמר אבוי ק"ו על כה בתו ענש על כה בתו לא רבא אמר בר יצחק בר אבדימי כו' וצ"ל דמרי יצחק צפ' אבדימי היו: **מקמי** אשת אחיו שרא היה בעורמו. וה"ה מקמי אשת אחיו מאתו ומדא מנייחו נקט דמרוייהו לאו קרובי עמלו וניהו אלא ע"י קידושין וכלתו שהיא אשת בנו קרובה מניייהו טפי ולא אין לומר דוקא לגבי אשת אחיו שלא היה בעולמו כלתו קרובה טפי לפי שלא היה בעולמו אצל לגבי אשת אחיו מאתו לא דבאשת בנו איפלג דרש דבאשתו לענין עדות צ"ב (ד' קסח.) דלפי' מאן דמכשר באבא דאבא פסיל בן אחיו דע"כ לענין עריות אשת בנו קרובה טפי מאשת אח שהבן כרעיה דלצוה הוא דקמשצי בתו וכת בתו קרובי עמלו טפי מאחותו: **מאי איריא דתנא פוטרות.** פי' דמשמע אצל אי צעי מייבס לימני אסורות לייבס: **אבל** מיהרץ חצצה כמ"ל. אע"י דמסיפא משמעין דברישא לא צעיה חלילה דקמני כפיפא לא שיכולה למאן כו' מ"מ ניחא ליה נמי לאשמועינן ברישא גופייה: **בין** דבמקום מצוה הוא דאסירה צרה. ואי הוה מני אסורות הוה משמע כל שכן שלא במקום מצוה כיון דאסור צרה מחמת ערוה קאמי מש"ה קמני פוטרות דהשתא במקום מצוה הוא דאסור משום דממילא קאי באסור אשת אח: **דמציצה** חציצה קודמת השתא דקמני מרוייהו ושונה חלילה ברישא משמע דחלילה קודמת אצל אי לא הוה מני אלא חלילה לחודה לא הוה משמע מידי: למעוטי

ואיסורא שכיב עלה ממילא דהויא באסור אשת אח שיש לה צנים עלה שריא: **ולמיני מן הייבוס לחודיה.** דהא עיקר מצוה היא וחלילה לא משום גזירת הכתוב דלררור (ויקרא יח) קמ"ל ממני' הואיל ופטרה קת חלילה וכל שאין עולה לזיקת ייבוס פטורה מן החלילה * וכל היכא דא עיקר דהא כתיב אם לא יחפוץ האיש לקחת וכלצה (דברים ה) הא אם וולץ (לפני גט:) אבא שאול אומר הכונס יבמתו לשום נוי ולשום אישות כאלו יבן ותו לא: **מנינא דסיפא.** הרי אלו פוטרות דמשמע אלו ותו לא:

77

כולו נמי. לענין פטור ייבום מדרשא אחין ממזנות אשה: עיקר איסוריהו. שאסורים משום ערוה בכל מקום זהדיא כמיז זהו אכל בתו מאנסו דלחיי בה במתני' עיקר איסורה מדרשא אחי: אחי בה הנה. לאיסורא אחי זמה ומה לשריפה. דבתו מאנסו

אשה וצתה לא תגלה [ויקרא יח] והרי צמו
מאשמו ככלל בת אשמו אצל צמו
מאנוסותו לא משתמענא דכתיבי ערות
אשה ולשון אצות דעל ידי קידושין
משמע וגלי רחמנא צבת צמו וצת
צמו מאנוסותו קרע ערות צת
צק לא צת צתן [שם] והכל לשון אצות
לא כתיבי ואצתי צמו לא תאצי הכא
וילפינן בג"ש כתיבי הכא צקרא
לדנוסה כי ערוותך הנה וכתיבי צקרא
אחריתא לדאצות שארה הנה מה
התם צמו צבת צמו אף כאלן צמו
צבת צמו: אציא ומה ומה. לשריפה
כתיבי הכא צבת מאשמו ומה היא
וכתיבי צשריפה ומה היא צאש ישרפו
מה להלן שריפה אף כאלן שריפה וצמו
מאנוסותו הא ילפינן מהנה הנה מצת
אשמו: ליטני אחוס אשה לצסוף.
דכולהו מינה ילפי' לענין פטור ייבוס
לקמיון: [האי צבא. כל איסור [אחחותא]
ליטני לצסוף ויקדים כלתו לאחיותו
כי היכי דתהוי אחות אשה לצסוף:
קרוצי קרוצי. הקד דקרוצי ליה טפי
נקט דרשאי: דקרוצי עצמו. ואין
צכולן קרוצות כאלו: למטה דידה.
לדאשמו ואע"ג דהקד לאו משום קרוצה
דידיה אסירין ליה: למעלה דידה.
חמותו. ולמעלה דידה לא מלי למימני
מידי דהא אמו לא אחיא ליה לייבוס
שורי אסורה לאחיו מאציו משום אשת
אציו: וטני אחוסו ואחוס אמו דקרוצי
עצמו. טפי מכלתו דכלתו לאו קרוצות
היא אלא מנח קדושי צמו נאסרה
עליו: וצדין הוא דליקדמה לכלתו
מקמי אשם אחיו שלא היה צעולמו:
ללא משום קורבא הוא דאסור.
כלומר וכיון דקרוצין נקט ואזיל
וכלתו ואשת אחיו שלא היה צעולמו
ואשת אחיו מאמו לאו משום קורבא
דידיה הוא לדאסירין ליה צדין הוא
דליטני כלתו מקמי אשת אחיו שלא

היה בעולמו ומקמי אשת אחיו מאמו נמי משום דלנתו חמירא טפי
מנייהו והוה ליה למנקט חומרי כיון דלא מני למינקט קורבי: **מאי**
איריא דקמי פטירות. דמשמע פטורות הן ואי בני מייבס: **ליבני**
אופרות. דהא ודאי אסורות הן מאחר שאינן זקוקות לייבוס וקיימי
באיסור אשת אח: **ה"א אופרות.** לייבוס. וחיליה לא משתמעא מהכא
שאן איסור בחליה והוה אמינא מיהלך חללי עבד כרחו שאין אשת
אח מאכז בלא בניס נפטרה בלא חליה: **מאי קעצוי.** והכלך לא
שייך לשון איסור בחליה אלא לשון פטור: **אלמה לא.** שייך [לשון]
איסור הא ודאי שייך שאם אתה אומר חולצת אחי למימר מתייבמת:
כיון דבמקום מלווה יבוס הוא דאסירה. זרת הבת וכדמפרש במתני'
דמשפטה הכתוב מויקת יבוס קיימא ליה בלשנת אלו שיש לו בניס:
שלא במקום מלווה שריא. כדון ככרי שנעשה חטו וכו' אשה אחרת
ומת מותרת אשתו לחמי נכדן לקמן (דף י"א.) גבי שש עריות חמורות
מאלו במתני': **משום הכי חנא פטורות.** דאי חנא אופרות משמע
שהבן אסורתה עליו ליחא וק"ץ שלא במקום מלווה אצל פטורות

לא משתמע איסורא משום זרמה של בת אלא הבת פוטרתה מייבום ומשום אשת אח הוא דמיחסר שלא במקום מצוה דליכא איסור אשת ממילא משתמע: ה"א מיהנן חללה. שלא להפקיע מצות ייבום אבל יבום הבת מוזיקת יבום פטורה מן החליצה דכל העולה לזיקת ייבום עולה לאדמריין חוללת ולא ממייבמת משום ספקא הוא: וזינתי ייבום ברישא. דחפץ לייבם מייבם [תקמן נד.] אלמא מצות ייבום ברישא: אבא שאול היא. כפי פוגע בצורה וקירוב בעיני להיות הולד ממזר: מנינא דרישא. דרשמן

מסורת הש"ס

(א) חגיגה יא: סנהדרין ג.
 עשה: א. כריתות ה.
 (ב) [לנקמן גג. סוטה ב.
 סנהדרין ג: גדה ג.
 (ג) [לנקמן ב. לו. מא. מד.].
 (ד) [נקמן וט. קט.
 (ה) ע"ב יא: "ד"ה חוס'
 חגיגה יא: "ד"ה דלמך וכו'
 ומוס' חכמות נ. ד"ה אמר
 ומוס' ב"ב פז. ד"ה מן
 חוס' חכמות נ. ד"ה ד.
 חסדא ומוס' חולין ק. ד"ה
 ירמיה. ו [ויע' חוס'
 חוס' חכמות נ. ד"ה הכל
 סנהדרין].

תורה אור השלם

1. עֲרוֹת בַּת בְּנָךְ אוֹתָ
בְּמָךְ לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָן
כִּי עֲרוֹתֶיהָ הֵנָּה:
וְיִקְרָא יְיָ י
2. עֲרוֹת אִשָּׁה וּבְמָה לֹא
תִגְלֶה אֶת בְּנֶה וְאֶת
בַּת בְּמָה לֹא תִחַק לְגִלּוֹת
עֲרוֹתֶיהָ שְׂאֵרָה הֵנָּה זְמָה
הָזֹאת: וְיִקְרָא יְיָ
3. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת
אִשָּׁה וְאֶת אִשְׁמוֹ זְמָה
הָזֹאת וְאִשְׁמוֹ יִשְׁרֹף
אֹתוֹ
וְאֶתְּנֶנּוּ לִפְנֵי ה' תְּהִיָּה זְמָה
בְּחֻמְכֶּם: וְיִקְרָא כ' ד'

גליון הש"ס

גמ' אם אתה אומר
חולצת מתיבמת. לקמן
דף לא ע"א קדושין דף ס
ע"א: רש"י ד"ה ה"א
מיחלץ חלצה וכו' וכל
היבא דאמר'. עי' לקמן
ד' כא ע"א ונע"ם:

מוסף רש"י

אחריה הנה הנה.
לסורלת יומה
ימיה. אחי
בנשואין שאלה הנה יומה
היו, וכמי נשואין י
שאלו, מה הנה
האמור בנשואין עשה
הכח בנשואין
הבנות בנה, חף בנשואין
עבדה הכחוב בנה כח
ובנה ובנה נה, אחי
ומה נה, נשואין מאחר
שלומה אומר מנשוא,
בנשואין אחי יומה
מנה בנשואין בנשואין נה,
והחור ולחור נה שריפה
מחלית אש יקח את אשה
אמר אמה אש הנה אש
שירפו אמו ואחמן (לעמוד
עולה. רכל שריפה
לעת לזיבור. אשה
וקוקה להמיצ (לעמוד
אשה עולה. שמערה לפי
החיצה חיצה
דמי דבריה (לעמוד
אש אש חפון אש נקמה
עמו ולחל (לעמוד
לחל לחל (לעמוד

(א) ז"ע דשארף הא"י על צמח ואמנם צמח' להמו (ז"ו) ד"ה עריות אימא כיון דכתיב שאר צהרא והיינו דכתיב צריש הפרשה אל כל שאר צהרו וגו'. (ב) נראה דז"ל הגה כנר פירש ההונטרס דהוי ילמינו לה מ"ש וכו'.